

**Професор
Анатолій Іванович Ячник
(11.05.1958–12.04.2024)**

12 квітня 2024 року внаслідок тяжкої хвороби пішов із життя головний науковий співробітник Державної установи «Національний науковий центр фтизіатрії, пульмонології та алергології ім. Ф.Г. Яновського НАМН України» (далі – ННЦ ФПА ім. Ф.Г. Яновського), доктор медичних наук, професор Анатолій Іванович Ячник.

Народився А.І. Ячник 1958 року в Києві. У 1975 році вступив на перший курс лікувального факультету Київського медичного інституту ім. О.О. Богомольця, котрий закінчив із відзнакою за спеціальністю «Лікувальна справа» 1981 року.

Понад 40 років Анатолій Іванович працював у ННЦ ФПА ім. Ф.Г. Яновського (раніше – інститут): із 1981 по 1989 рік – молодшим науковим співробітником, із 1989 по 1998 рік – старшим науковим співробітником, із 1998 року – провідним, а з 2014 року – головним науковим співробітником відділення інтерстиційних захворювань легень.

У 1987 році Анатолій Іванович захистив кандидатську дисертацію на тему «Діагностика та терапія порушень гемодинаміки у хворих на гостру пневмонію», а 1997 року – докторську дисертацію «Легенева гіпертензія при захворюваннях легень: основні патогенетичні форми та принципи диференційованої терапії». У 2010 році А.І. Ячнику присвоєно вчене звання професора за спеціальністю «Пульмонологія».

Із 1993 року в ННЦ ФПА ім. Ф.Г. Яновського за активною участю професора А.І. Ячника розробляється новий науковий напрям із вивчення біологічної ролі омега-3-поліненасичених жирних кислот. Наслідком цих досліджень стала розробка нового лікарського засобу Епадол. Анатолій Іванович є співавтором патенту на цей препарат, який заслужено користується популярністю серед лікарів і пацієнтів в Україні. За матеріалами досліджень під редакцією Ю.І. Феценка та В.К. Гаврисюка було опубліковано колективну монографію «Омега-3-полиненасыщенные жирные кислоты» (1996), співавтором якої був професор А.І. Ячник.

Науковий інтерес Анатолія Івановича становили методи діагностики й терапії хворих на інтерстиційні захворювання легень, легенева артеріальну гіпертензію та хронічне легеневе серце. У межах цих напрямів у період із 1986 по 1987 рік уперше в СРСР розроблено методики ультразвукової діагностики гіпертрофії, дилатації та недостатності правого шлуночка серця. У відділенні за безпосередньою участю А.І. Ячника було започатковано метод венозної катетеризації серця, в умовах якої досліджено фармакодинаміку цілої низки нових лікарських препаратів. Результати цих досліджень узагальнено в монографії «Хронічне легеневе серце» (співавтор – професор В.К. Гаврисюк).

Із 2004 року у відділенні розробляються методи діагностики й терапії ідіопатичних інтерстиційних пневмоній. За участю професора А.І. Ячника розроблено й на IV з'їзді фтизіатрів і пульмонологів України прийнято Національну угоду щодо класифікації, діагностики та лікування ідіопатичних інтерстиційних пневмоній, а 2013 року на V з'їзді фтизіатрів і пульмонологів України прийнято Національну угоду щодо діагностики та лікування ідіопатичного легеневого фіброзу, які дали старт розвитку цього напрямку пульмонології в Україні.

У відділенні за активною участю професора А.І. Ячника були розроблені методи діагностики й терапії саркоїдозу органів дихання, рідкісних інтерстиціальних захворювань легень. За матеріалами досліджень опубліковано колективні монографії «Редкие интерстициальные заболевания легких» (2013), «Саркоидоз органов дыхания» (2015), «Очерки клинической пульмонологии» (2016). Анатолій Іванович був співавтором цих книг.

Професор А.І. Ячник опублікував понад 200 наукових праць, був науковим керівником трьох дисертацій, у тому числі однієї докторської.

Високо оцінюючи наукові досягнення Анатолія Івановича, варто звернути увагу й на клінічну роботу, котру він вважав по-справжньому творчою, а фактично – основною в його професійній діяльності. Анатолій Іванович був справжнім лікарем, його знання в галузі клінічної пульмонології, кардіології та фармакології давали йому змогу в потрібних випадках приймати ризиковані рішення, а в разі виникнення непередбачених складних ситуацій упевнено знаходити правильні шляхи їх вирішення.

Протягом багатьох років А.І. Ячник займався складною проблемою артеріальної легеневої гіпертензії. На жаль, пацієнти з цією патологією живуть недовго. Проте Анатолію Івановичу вдавалося значно збільшувати тривалість і підвищувати якість їхнього життя.

Пацієнти любили та цінували Анатолія Івановича, довіряючи всім його рекомендаціям. Виконуючи лікарський обов'язок, 1986 року він приймав участь у ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС.

Професор А.І. Ячник був членом Асоціації фтизіатрів і пульмонологів України, Асоціації алергологів України, Асоціації хіміотерапевтів України, Українського товариства кардіологів. Упродовж 28 років був беззмінним відповідальним секретарем Українського пульмонологічного журналу. Багато років виконував роботу голови апробаційної ради, був членом ученої та спеціалізованої рад ННЦ ФПА ім. Ф.Г. Яновського.

Анатолій Іванович був добрим, уважним чоловіком для своєї дружини й чуйним батьком. Виховав двох синів – Віталія та Євгена. Сини розділяли дослідницькі думки батька, стали науковцями, отримали наукові ступені кандидатів наук. Євген працює в галузі енергоменеджменту, а Віталій обрав професію лікаря, продовживши шлях батька в медицині. Він сформувався як грамотний, управний спеціаліст під пильним наглядом і курацією свого головного вчителя – Анатолія Івановича. Нині Віталій працює вченим секретарем у ННЦ ФПА ім. Ф.Г. Яновського, продовжуючи славну династію лікарів, започатковану його батьком. Анатолій Іванович був також турботливим дідусем і лагідним наставником для своїх онуків – Андрія та Вікторії, які завжди прислухалися до його порад. Члени родини Ячників дуже люблять і завжди пам'ятатимуть Анатолія Івановича як приятелю та ласкаву людину...

Світла пам'ять і глибока вдячність Анатолію Івановичу! Щирі співчуття рідним і близьким!

Колектив Державної установи «Національний науковий центр фтизіатрії, пульмонології та алергології ім. Ф.Г. Яновського НАМН України»
Правління Асоціації фтизіатрів і пульмонологів України
Редакційна колегія журналу «Інфузія & Хіміотерапія»